

756 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Karel Blass* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 11 Maart 1948.

WILHELMINA.

756 2

ONTWERP VAN WET

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Karel Blass* en 19 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in artikel 2 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Karel Blass*, geboren te *Ripare (Tsjecho-Slowakije)* 25 April 1892, musicus, wonende te *Batavia (Nederlandsch-Indië)*;
- 2°. *Werner Adalbert Collier*, geboren te *Burg (Duitsland)* 14 April 1896, bacterioloog, wonende te *Bandoeng (Nederlandsch-Indië)*;
- 3°. *Bernhard Friedrich Engelke*, geboren te *Hannover (Duitsland)* 25 April 1880, koopman, wonende te *Bandoeng (Nederlandsch-Indië)*;
- 4°. *Géza Frid*, geboren te *Sighetul Marmatiei (Roemenië)* 25 Januari 1904, pianist, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 5°. *Willibald Grammetbauer*, geboren te *Lindberg (Duitsland)* 18 December 1895, dierenverzorger, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 6°. *Walter Milosch Kaposi*, geboren te *Wenen (Oostenrijk)* 13 September 1903, bedrijfsleider, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*;
- 7°. *Lina Kaufmann*, geboren te *Kommern (Duitsland)* 5 April 1901, chef-inkoopster, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Johann Kienzl*, geboren te *Oberhaid (Tsjecho Slowakije)* 2 Juni 1888, kloosterbroeder, wonende te *Arcen en Velden*, provincie *Limburg*;
- 9°. *Joseph Kunowski*, geboren te *Röllinghausen, Recklinghausen (Duitsland)* 16 Maart 1904, mijnwerker, wonende te *Amsterrade*, provincie *Limburg*;

- 10°. *Hugo Letzel*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* 10 Juli 1909, bedrijfsleider en bontwerker, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 11°. *Constantin Masluk*, geboren te *Kieff (Rusland)* 14/27 Mei 1900, kleermaker, wonende te *Bandoeng (Nederlandsch-Indië)*;
- 12°. *Josef Mayer*, geboren te *Angern (Oostenrijk)* 13 December 1904, kleermaker, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 13°. *Margareta Aloisia Netolicky*, geboren te *Wenen (Oostenrijk)* 1 Mei 1908, kraamverzorgster, wonende te *Neede*, provincie *Gelderland*;
- 14°. *Hermine Margarethe Emma Neuhser*, geboren te *Wenen (Oostenrijk)* 19 April 1915, arts, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*;
- 15°. *Katharina Quadt*, geboren te *Obermenden, Menden - Rheinland - in Siegburg - Mülldorf (Duitsland)* 28 Januari 1900, dienstbode, wonende te *Roggel*, provincie *Limburg*;
- 16°. *Peter Josef Rütten*, geboren te *Grottenrath, Geilenkirchen (Duitsland)* 21 Augustus 1898, mijnwerker, wonende te *Eygelshoven*, provincie *Limburg*;
- 17°. *Theodor Spiegel*, geboren te *Hamburg (Duitsland)* 14 September 1922, student, wonende te *Delft*, provincie *Zuidholland*.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Barend Leendert Herman*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* 15 Juli 1893, conciërge-magazijnbediende, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*;
- 2°. *Johann Jacob Vels*, geboren te *Duisburg (Duitsland)* 5 Juni 1892, werkmán, wonende te *Arihem*, provincie *Gelderland*;
- 3°. *Franz Wojtal*, geboren te *Bonn (Duitsland)* 31 Mei 1919, textielarbeider, wonende te *Hulst*, provincie *Zeeland*.

Artikel 3.

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

756 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Karel Blass* en 19 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 1°, is van Oostenrijkse herkomst. In 1928 vestigde hij zich in Nederlandsch-Indië, waar hij sedertdien zonder onderbreking heeft gewoond. Hij is in het Nederlandse gemeenschapsleven opgenomen en gevoelt zich ingeburgerd. Als musicus heeft verzoeker een bestaan.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De in artikel 1, onder 2°., genoemde verzoeker bezit de Duitse nationaliteit. Hij is te Burg bij Maagdenburg geboren en kwam in 1935 met zijn gezin naar Nederland. Hij vestigde zich te Leiden en werkte aldaar als bacterioloog aan het Instituut voor preventieve geneeskunde. In 1937 vertrok verzoeker naar Nederlandsch-Indië. Sedertdien is hij zonder onderbreking daar te lande woonachtig. Hij gevoelt zich ingeburgerd en stelt er prijs op de Nederlandse nationaliteit te verkrijgen. Requestrant is thans verbonden aan een ziekenhuis te Bandoeng.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3°., is geboren te Hannover. In 1902 verliet hij zijn geboorteland en kwam via Parijs en Singapore in 1914 in Nederlandsch-Indië aan. Aldaar heeft hij sedertdien zijn hoofdverblijf gehad. Verzoeker, die gehuwd is met een van origine Nederlandse vrouw, gevoelt zich Nederlander. Als importeur van horloges en uurwerken heeft hij een bestaan voor zich en de zijnen.

De in artikel 1, onder 4°., genoemde verzoeker is van Hongaarse herkomst. Hij is pianist en genoot zijn opleiding aan de Hoge School voor Muziek te Boedapest. Na beëindiging van zijn studie vertrok hij naar het buitenland en gaf concerten in bijna alle landen van Europa. Sedert 1929 heeft verzoeker zijn hoofdverblijf in Nederland. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd. Zowel de echtgenote als het uit het huwelijk geboren kind bezitten de Nederlandse nationaliteit. Tijdens de oorlogsjaren nam verzoeker aan het verzet deel. Hij gevoelt zich Nederlander.

De in artikel 1, onder 5°., genoemde verzoeker is te Lindberg in Beieren geboren. Hij kwam in 1920 naar Nederland en heeft sedertdien steeds hier te lande gewoond. Door langdurig verblijf en mede door zijn huwelijk met een van origine Nederlandse vrouw is verzoeker zich Nederlander gaan gevoelen. Als dierenverzorger verdient hij het brood.

De te Wenen geboren verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 6°., woont sedert Mei 1933 zonder onderbreking hier te lande. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Tijdens de oorlogsjaren nam verzoeker actief aan het verzet deel. Hij is bedrijfsleider van enige bioscooptheaters te Utrecht en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 7°., is geboortig uit Kommern (Duitsland). Sedert 1924 is zij zonder onderbreking in Nederland woonachtig. Zij is zich door haar langdurig verblijf hier te lande Nederlandse gaan gevoelen en is niet voornemens zich in de toekomst elders te vestigen. Requestrante is chef-inkoopster van een mode-magazijn en heeft voldoende middelen van bestaan.

De in artikel 1, onder 8°., genoemde verzoeker is geboren te Oberhaaid (Tsjecho-Slowakije). Hij is kloosterbroeder en als zodanig verblijft hij reeds sedert 1912 in een missieklooster te Arcen en Velden.

De in artikel 1, onder 9°., genoemde verzoeker bezit de Poolse nationaliteit. Hij is te Röllinghausen in Duitsland geboren en kwam in Juni 1926 als mijnwerker herwaarts. Sedertdien heeft hij steeds in Zuid-Limburg gewoond. Hij is er ingeburgerd en gevoelt zich Nederlander. Mede in het belang van zijn zoon, die in Nederlandse geest wordt opgevoed, wordt het Nederlandschap op prijs gesteld. Verzoeker is nog steeds als mijnwerker werkzaam.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 10°., is te Amsterdam geboren. Zijn vader was van Oostenrijkse, zijn moeder van Nederlandse herkomst. Met uitzondering van het tijdvak Februari 1922 tot Maart 1925 heeft verzoeker steeds in Nederland gewoond. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en is met een van origine Nederlandse vrouw gehuwd. Als bedrijfsleider en bontwerker heeft hij een bestaan voor zich en de zijnen.

De in artikel 1, onder 11°., genoemde verzoeker is van Russische herkomst. In Juli 1932 kwam hij naar Nederlandsch-Indië, waar hij sedertdien zonder onderbreking heeft gewoond. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als kleermaker heeft verzoeker een bestaan voor zich en zijn echtgenote.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 12°., is geboren te Angern in Oostenrijk. Hij kwam in December 1929 naar ons land en vestigde zich te Amsterdam. Aldaar heeft verzoeker sedertdien steeds gewoond. Hij is ingeburgerd en gevoelt zich Nederlander. Zijn echtgenote bezat vóór het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Zijn beide kinderen zijn hier te lande geboren. Tijdens de oorlogs-

jaren nam verzoeker aan het verzet deel. Kleermaker van beroep, drijft hij een eigen zaak, welke voldoende inkomsten oplevert.

De te Wenen geboren verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 13°., kwam in 1925 met een kindertransport uit Oostenrijk herwaarts. Sedertdien heeft zij steeds hier te lande gewoond. Zij gevoelt zich Nederlandse en is niet voornemens zich elders te vestigen. Requestrante is als kraamverzorgster werkzaam.

De in artikel 1, onder 14°., genoemde verzoekster is van Oostenrijkse herkomst. Zij is te Wenen geboren, kwam op zevenjarige leeftijd met een kindertransport herwaarts en werd door Nederlandse pleegouders opgenomen. Zij is thans vijf en twintig jaren in Nederland woonachtig en kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Zij studeerde medicijnen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en heeft met goed gevolg in 1941 arts-examen gedaan. Zij is thans als assistente verbonden aan het Stads- en Academisch Ziekenhuis te Utrecht.

De in artikel 1, onder 15°., genoemde verzoekster is geboren te Obermenden (Duitsland). Zij vestigde zich in 1932 in Nederland en heeft sedertdien zonder onderbreking hier te lande gewoond. Requestrante kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Zij is als dienstbode werkzaam.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 16°., is te Grottenrath in Duitsland geboren als zoon van een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Hij kwam op driejarige leeftijd met zijn ouders herwaarts en woont sindsdien onafgebroken hier te lande. Zijn onderwijs, opvoeding en vakopleiding genoot hij geheel in Nederland. Zijn echtgenote bezit de Nederlandse nationaliteit. Als mijnwerker verdient verzoeker het brood. Een wetsontwerp houdende o.a. zijn naturalisatie was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanhangig.

De in artikel 1, onder 17°., genoemde verzoeker is te Hamburg geboren uit Oostenrijkse ouders. In 1929 kwam het gezin naar Nederland en vestigde zich te Amsterdam. Requestrant was toen zeven jaar oud. Hij bezocht aldaar de lagere school en het gymnasium. Sinds September 1945 studeert hij aan de Technische Hoge School te Delft. Verzoeker gevoelt zich Nederlander. Tijdens de oorlogsjaren nam hij actief aan het verzet deel.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 1°., is de zoon van een Belgische vader en een van origine Nederlandse moeder. Hij is te Amsterdam geboren en heeft nimmer in het buitenland gewoond. Zijn dienstplicht vervulde hij in het Nederlandse leger. Requestrant kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Als concierge-magazijnbediende verdient hij het brood.

De in artikel 2, onder 2°., genoemde verzoeker is de zoon van een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Verzoeker kwam op achtjarige leeftijd met zijn moeder herwaarts en woont thans 47 jaren zonder onderbreking hier te lande. Hij heeft in het Nederlandse leger gediend en is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. Requestrant kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Hij is werkzaam bij de Dienst Uitvoering Werken te Arnhem en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn echtgenote voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°., is te Bonn geboren uit een Poolse moeder. Doordat de ouders verzuimd hebben hem bij het aangaan van hun huwelijk te erkennen en te wettigen is requestrant het Nederlandschap ontgaan. Hij woont reeds geruimen tijd hier te lande en is ingeburgerd. Tijdens de mobilisatie en oorlogsdagen in 1940 was verzoeker hier te lande onder de wapenen. Hij is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. Als textielarbeider voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de richtige nakoming hunner dienstverplichtingen voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht.

Alle voorgedragen hebben zich tijdens de oorlog gedragen zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie.

J. H. VAN MAARSEVEEN.